

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Sociálnej poisťovne**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, proti žalovanému **L. B.**, bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. P. T., advokátom so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Novomeského 1322/16, **o zaplatenie 12 943,35 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 11Ro 6/2010, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 15. decembra 2010 sp. zn. 17Co 336/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 39,77 € na účet JUDr. P. T., advokáta v B., vedený vo V., pobočka T., č. ú.: X.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bánovce nad Bebravou (súd prvého stupňa) uznesením z 24. septembra 2010 č. k. 11Ro 6/2010-35 konanie zastavil; ďalej vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a zároveň žalovanému nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Zastavenie konania súd prvého stupňa odôvodnil tým, že žalobkyňa vzala žalobu, ktorou sa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 12 943,35 € s príslušenstvom, v celom rozsahu späť (§ 96 ods. 1 O.s.p.). O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Žiadosti žalovaného o oslobodenie od súdnych poplatkov súd nevyhovel, pretože ju považoval za nedôvodnú, a tiež preto, že o poplatkovej povinnosti žalovaného sa rozhodovať nebude, nakoľko v zmysle § 11 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb. by sa zaplatený súdny poplatok aj tak musel vrátiť.

Krajský súd v Trenčíne (odvolací súd) na odvolanie žalovaného uznesením z 15. decembra 2010 sp. zn. 17Co 366/2010 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 700,55 € k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z obsahu späťvzatia žaloby nie je možné vyvodiť, že by žalobkyňa zobrala žalobu späť pre správanie žalovaného, t. j. že by po podaní žaloby došlo k zaplateniu žalovanej sumy žalovaným. V späťvzatí žaloby totiž žalobkyňa uviedla, že žalovaný v podanom odpore poukazuje na § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda že ide o škodu, ktorá bola spôsobená právnickou osobou, ktorá ho na túto činnosť použila; na základe týchto skutočností uvedených žalovaným berie žalobu späť a žiada konanie zastaviť. Keďže žalobkyňa späťvzatím žaloby zavinila, že konanie sa muselo zastaviť (z procesného hľadiska), podľa odvolacieho súdu mal súd prvého stupňa správne o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a žalobkyňu, ktorá zavinila zastavenie konania, zaviazat' k náhrade trov konania žalovanému. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní namietala, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Vadu tejto povahy videla v tom, že odvolací súd nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, aj keď si to vyžadoval dôležitý verejný záujem. Bola totiž toho názoru, že jej právo na regres - náhradu škody, ktorá vznikla výplatom dávok sociálneho poistenia v dôsledku protiprávneho konania tretích osôb je originálnym právom, ktoré priznáva zákon o sociálnom poistení v § 238, teda i konanie s tým súvisiace je konaním vo verejnom záujme. S názorom odvolacieho súdu, že pri späťvzatí žaloby musí súd vždy rozhodnúť o trovách konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p. a nikdy nie podľa § 146 ods. 1 O.s.p. dovolateľka nesúhlasila. Tvrdila, že by to bolo v rozpore so zásadami občianskeho súdneho konania, ktoré má byť zárukou zákonnosti. Podľa názoru žalobkyne výlučne žalovaný svojim konaním spôsobil súdne konanie a keďže nárok nespochybnil a uznal ho pred začatím pojednávania vo veci samej a tento úkon urobil priamo voči súdu, zobrala žalobu späť. Dôvodom späťvzatia žaloby bolo teda správanie žalovaného, preto ak by musel súd vždy pri späťvzatí rozhodnúť o trovách konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p., tak potom mal v prejednávanej veci rozhodnúť podľa druhej a nie prvej vety tohto ustanovenia.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý spĺňa podmienky povinného zastúpenia (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu uznesenia. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 239 O.s.p. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania.

V posudzovanej veci je nepochybné, že žalobkyňa napáda dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania. Dovolanie žalobkyne preto podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd, postupujúc podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., preskúmal prípustnosť dovolania aj podľa ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., ktoré pripúšťajú dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Žalobkyňa v dovolaní procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namietala, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobkyňa tvrdila, že jej bola odňatá možnosť tým, že odvolací súd nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, aj keď si to vyžadoval dôležitý verejný záujem. Bola totiž toho názoru, že jej právo na regres - náhradu škody, ktorá vznikla výplatom dávok sociálneho poistenia v dôsledku protiprávneho konania tretích osôb je originálnym právom, ktoré priznáva zákon o sociálnom poistení v § 238, teda i konanie s tým súvisiace je konaním vo verejnom záujme.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je významná z hľadiska tohto ustanovenia ide vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

Obligatórne okrem iného musí byť nariadené pojednávanie ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Dôležitý verejný záujem zákon používa len ako pojem bez bližšieho naplnenia jeho obsahu; ide o pojem právny, ktorý nie je pojmom legálne definovaným, pretože vyjadruje okamžitosť stavu záujmov a ich vzájomnú hierarchiu. Z toho vyplýva, že verejný záujem je časovo a miestne premenný stav, a preto sa musí posudzovať len v konkrétnej situácii, v konkrétnom mieste a čase. Je preto vecou súdu posúdiť, či vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu ide v danej veci o dôležitý verejný záujem, alebo nie. Pojem verejného záujmu je právne vymedziteľný ak daná právna vec sa netýka iba účastníkov konania, ale vzťahuje sa na širší okruh subjektov (rozhodnutie môže mať dopad aj na fyzické alebo právnické osoby, ktoré nie sú účastníkmi súdneho konania).

V preskúmvanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie možno hodnotiť ako procesné rozhodnutie v zmysle § 146 O.s.p., pretože ním nebolo meritórne rozhodnuté vo veci. Týmto rozhodnutím neboli založené, zmenené alebo zrušené také práva a povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktoré priznáva zákon o sociálnom poistení. Nebolo možné preto akceptovať námietku žalobkyne uvedenú v dovolaní, nakoľko uvedeným rozhodnutím otázka náhrady trov konania sa týka len účastníkov daného konania. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jej námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalobkyňa namieta nesprávnosť právneho posúdenia veci súdmi, treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná

skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania žalobkyne. Jej mimoriadny opravný prostriedok preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyne, ktorá úspech nemala (§ 243b ods.5 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. a § 142 ods.1 O.s.p.) Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, vypracovanie vyjadrenia k dovolaniu z 18.marca 2010 [§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods.3 písm. b/, § 14 ods.8 vyhlášky vo výške 1 x 25,73 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 a § 18 ods.3 vyhlášky, t.j. 1 x 7,41 €, a DPH vo výške 20% , predstavuje spolu 39,77 €.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. septembra 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta